

I. Odhadněte, z jakých zdrojů pravděpodobně pocházejí následující úryvky textu a popište jaké jsou mezi nimi rozdíly:

Úryvek A:

Výzkumy dlouhodobě potvrzují, že ženy v naší společnosti nemají nižší zájem o politické dění než muži (srov. Rakušanová 2005; Havelková 2006; Vohlídalová 2015). Podíl žen mezi členy a členkami politických stran bývá nižší než 50 % (viz Rakušanová 2006). Průnik a působení žen v politice je přitom stále spojen s celou řadou bariér.²³ Začnou-li se ženy politicky angažovat, mají ve srovnání s muži menší šanci v politice setrvat (Rakušanová, Václavíková-Helšusová 2008). Svou úlohu v tom sehrávají mimo jiné maskulinní typ politické kultury (srov. Vohlídalová, Maříková, Čermáková, Volejníčková 2016) spolu s faktem, že muži, kteří v politice často působí v roli strážců vstupu, mezi sebe ženy do vrcholové politiky málokdy „zvou“ (srov. Rakušanová 2004; Teorell 2003 a 2006). Výzkumy dále ukazují, že pokud se ženy propracují do vyšších úrovní politiky, musí na to často vynaložit více úsilí a předčít svými schopnostmi své mužské kolegy. V prostředí USA bylo např. prokázáno, že političky musí pracovat tvrději a být kompetentnější než politikové, aby dosáhly srovnatelného volebního výsledku (Fulton 2012: 305, 310). Působení tohoto mechanismu v české společnosti reflektují samotné političky (např. Čermáková 2016) i veřejnost (srov. Vohlídalová, Maříková, Čermáková, Volejníčková 2016).

Úryvek B:

A stejně jsme na tom i s případnou ztrátou. Použijme opět ekonomy z NERV: ti spočítali, že pokud by nebyl tuzemský výpadek matek z trhu práce tak masivní, schodek důchodového účtu by se každý rok snížil o více než deset miliard korun, tedy o třetinu. Další ztráty, byť je zatím nikdo přesně nevyčíslil, představuje fakt, že mrháme vzděláním žen. „Pro ekonomiku je samozřejmě velmi nevýhodné, že část investic do vysokoškolského vzdělání přijde nazmar,“ telefonuje z Barcelony, kde hostuje na tamní univerzitě, dánský profesor sociologie Gøsta Esping-Andersen.

Řada mezinárodních analýz navíc ukazuje, že počet pracujících matek ovlivňuje ukazatele, jako jsou porodnost či dětská chudoba. V zemích, kde mají matky s malými dětmi snazší přístup na trh práce a kde jsou dostatečně rozšířená zařízení denní péče, si lidé pořizují více potomků (viz graf Zařízení denní péče o děti).

V Česku je situace opačná – právě kvůli tomu, že mateřství je spolehlivý „zabiják kariéry“, ženy děti odkládají až na dobu, kdy si vybudují pevnější postavení v práci. A další rekord: nikde jinde v

Evropě se za posledních dvacet let věk žen při porodu prvního dítěte nezvýšil tak dramaticky jako v Česku. „Plánovali jsme mít s manželem tři čtyři děti, ale když vidím, že neseženu práci ani s jedním dítětem, tak nevím, jak bych ji sháněla s více dětmi,“ shrnuje náladu Petra Molnárová, sedmadvacetiletá servírka z Vinařic u Kladna, momentálně na rodičovské dovolené s dvouletou Julií.

[...]

České rekordy jsou způsobeny tím, že v mnoha směrech liberální Češi jsou dodnes přesvědčeni, že žena s malými dětmi by prostě neměla pracovat. „Ta představa je rozšířená dokonce i bez ohledu na to, zda má pár dětí, či nikoli,“ říká Hana Maříková ze Sociologického ústavu Akademie věd ČR, která právě dokončuje rozsáhlý výzkum na toto téma. Vychází z něj, že jak muži, tak ženy považují model, v němž rodinu živí muž, za „přirozený a nezpochybnitelný“.

Úryvek C:

My teda ještě nemáme mimino, ale dycky to bylo tak, že já vařím, peru, žehlím, a uklízení máme tak nějak napůl. Když je doma, věší se mnou prádlo, vysávání má úplně na starosti a když ho naženu, koše vynáší i to nádobí umyje, i když teď před porodem jsem pořád doma a většinu věcí si udělám sama.

Ale souhlasím s tím názorem, že bych asi byla radši, kdyby se postaral chvilku o prtě a já bych si uklidila... protože když už uklízí, musím to po něm dodělat. Třeba utře prach a špinavou hadru nechá třeba na okně za záclonou, kde ji za dva dny najdu. O vysavač taky zakopávám než si ho neuklidím sama... prostě si to líp uklidím sama než se ho doprošovat a pak to po něm muset dodělat nebo shrnout.

Odpověď:

II. Do následující tabulky vepište příklady vybraných rysů psaní/stylu v jednotlivých úryvcích (některé buňky mohou zůstat prázdné):

	A	B	C
Osobní názor			
Objektivní tvrzení			
Práce se zdroji			
Emotivní/expresivní jazyk			
Formální jazyk			
Odborné termíny			
Nadbytečná slova			

III. Přepište podtržené výrazy v následujících větách tak, aby lépe odpovídaly akademickému stylu:

Změny ve stranickém systému České republiky byly v posledních letech fakt velké.

V analýze jsme našli následující problematická místa.

S daty budeme dělat následujícím způsobem.

V textu jsem se pokusil analyzovat....

Podíval jsem se do literatury.

IV. Přepište následující odstavce tak, aby sdělení působilo co nejvíce objektivně a neutrálně. O textu můžete přemýšlet jako o textu, který má definovat politické strany a popsat jejich funkce.

Je přeci každému jasné, že politické partaje touží výhradně po politické moci. Ať už vlevo nebo vpravo, každá partaj chce, aby její lidi byli zvolení v parlamentních volbách. Není třeba vůbec

dodávat, že kromě parlamentních voleb, jim jde o teplá místa ve vládě. Prej vychovávají ty elity. Když už sednou do vlády, tak říkají, že chtějí, aby se vládlo podle jejich programu. Jakože sledují zájmy nějaké grupy lidí, co si myslí to samý třeba o ekonomice, nebo třeba o zahraniční politice.

Odpověď:

A podobně úryvek o politické socializaci:

Domnívám se, že jedním z nejvíc důležitých věcí, které mají vliv na volební chování, je, jak vás vychovávali v rodině. Snad není třeba dodávat, že především v pubescentním a adolescentním věku vzniká to, co si myslíme o politice. V tomto věku, řekl bych, už lidé ví, co je to pravice a levice, co to je stát, politická strana, volby nebo státní symboly. Ne že by to fungovalo u každého stejně, ale dá se říci, že základní politické postoje se utvářejí do asi tak 18 let věku. Taky by bylo bláhové si myslet, že postoje zůstanou napořád stejné. Člověk se politicky vyvíjí i pak, jak se proměňuje jeho okolí nebo to, jaký je.

Odpověď:

V. Upravte text níže tak, aby odpovídal zásadám stylisticky akademického textu

Teorie socio-ekonomického statusu a zdrojů jsou vlastně takovým souhrnem teorií, které volební účast vysvětlují na základě takových sociálních a ekonomických charakteristik, které se primárně vztahují k takovým zdrojům, jimiž každý jedinec ve společnosti disponuje a které má. Myslím si tedy, že volební účast bývá vysvětlována, a to je potřeba říci, především na základě indikátorů sociálního statusu jako vzdělání, příjem, typ zaměstnání, a na základě demografických charakteristik jako pohlaví či věk. Když jsem nad tímto přemýšlel více, tak mi přišlo, že podle tohoto přístupu je stěžejní určit, jaké sociální charakteristiky lidí ovlivňují volební účast, přičemž argument těchto teorií je vlastně podle mě jednoduchý: voleb se prostě účastní lidé s vyšším socio-ekonomickým statusem, protože disponují více zdroji jako peníze, schopnosti nebo čas, které jim umožňují snížit, resp. zvládnout náklady na hlasování, a které jim umožňují dosáhnout zisky z hlasování (Wolfinger, Rosenstone 1980: 6) a většina těchto teorií tak explicitně přijímá logiku Downsovy teorie volební účasti.

Domnívám se, že teorie socio-ekonomického statusu byla nejprve využívána právě a především v obecnějších studiích politické participace a nikoli pouze ve studiích volební účasti (Milbrath 1965; Verba, Nie 1972; Verba, Nie, Kim 1978). Přijde mi, že nejsystematičtěji byla teorie socio-ekonomického statusu prozkoumána ve studii Wolfingera a Rosenstona (1980). Tito autoři využívají tyto individuální demografické a sociální charakteristiky k explanaci volební účasti tím, že na jejich bázi dedukují motivace k elektivní akci (1980: 8–9). Na straně zisků využívají zisky jak instrumentální (placení za hlasování v podobě peněz a patronáže, uspokojení sociálního tlaku v rodině a komunitě), tak expresivní (splnění povinnosti ke společnosti, sociální a referenční skupině a sobě). Na straně nákladů vlastně hovoří o nutnosti dozvědět se o kandidátech a stranách, rozhodnout se, zda a jak hlasovat a zda jít hlasovat a neučinit jinou aktivitu (náklady obětované příležitosti). Přijde mi zajímavé, že podle těchto autorů zdroje pomáhají jak zvyšovat zisky (díky zainteresovanosti na volbách), tak snižovat náklady (díky schopnostem). Proto ti lidé, kteří zvládnou náklady na hlasování, zároveň vnímají i vyšší zisky z hlasování (Wolfinger, Rosenstone 1980: 8).

(Linek, Lukáš. 2013. „Jak vysvětlovat volební účast na individuální úrovni?“ Politologický časopis 20 (2), 117-138. (upraveno)